

כתר התורה

ע"ש רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

רבי יצחק יוסף שליט"א

בית ההוראה הארצי כתר תורה ע"פ פסקי מרן

העלון השבועי פרשת נצבים-וילך תשפ"ד

מאמר השבוע

הרב אברהם רחמים

קול שופר – וקול תורה

אכן, אנו עם ישראל מאמינים כי: ה' – שהוא בעל הרחמים, הוא זה שהוא 'אלוקינו' – שנוהג גם בדין הקשה. אולם אחרי הכל אנו יודעים ש' ה' אחד' – גם הדין וגם הרחמים הם נעשים עמנו לתכלית ברורה, לצורך הטבה נעימה, כנאמר "למען ענתך ולמען נסתך להיטבך בְּאַחֲרִיתֶךָ".

כל מהלך אמונה זה של קבלת עול שמים ניתן לומר כי הוא נרמז בשמיעת קול השופר.

הנה, התקיעה הפשוטה מסמלת ל'רחמים' – הכל הולך חלק, נעים, פשוט וישר.

אלא שלפעמים לאחר מכן באים 'שברים' ומשברים – אדם באמצע החיים נתקע פה ונשבר שם, קולו נאנח 'טוּוּ טוּוּ טוּוּ...' וכאן המוטל על כולנו, 'לקבל עול מלכות שמים' להתחזק ולא להתייאש, אלא להתמקד לקול התקיעה הפשוטה שתגיע שנית.

ברם, פעמים קול התקיעה מתמחה מלבוא ואחרי המשברים נעשה 'תרועה' – גרוע יותר, האדם עושה גלגולים באוויר: 'טו – טו – טו – טו – טו...' כמו צרור יריות ארוכות חוזר ונשנה. אלא שגם כאן במצבים קשים אלו, עלינו להתאמץ ולא לשכוח כי – ה' אחד! דינים אלו הם רחמים.

שברים ותרועה אלו, הם חלק מהחיים, הם המקנים לאדם את האפשרות לומר לקב"ה שאנו מאמינים בו גם כאשר לא נעים לנו. הם המקרבים אותנו אליו ומרימים אותנו על נס. כך יחד עם אמונה טהורה זו אנו עומדים וממתנינים לקול התקיעה הפשוטה: שמסיימת את כל סדר התקיעות, ומסמלת על חזרת החיים לשלווה גלויה מאירת פנים ומעידה על הקושי בעבר שהיה גם הוא לטוב. – זהו קול השופר!

את יסוד זה של 'קבלת עול מלכות שמים' נוכל לשמוע לא רק בקול השופר, אלא גם בשמיעת קול פסוקי התורה בימי ראש השנה.

הנה, ביום א' של ראש השנה, אנו קוראים בתורה על פקידת שרה – 'וה' פקד את שרה כאשר אמר ויעש ה' לשרה כאשר דיבר...' הרי לנו המשן בעמ' 3

הנה, בימים אלו של ימי הרחמים והסליחות אנו מרבים בתפילות ובסליחות, בקבלת עול מלכות שמים. קבלה זו מתממשת בעיקר באמירת הפסוקים המיוחדים: 'ה' מלך...' – 'ה' הוא האלוקים' וכן בפסוק – 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד'. כמובן, שבכל ימות השנה אנו משתדלים לקבל עלינו פסוקים אלו.

וכאן נשתדל להתבונן, מהי באמת המשמעות של מילים אלו: 'קבלת עול מלכות שמים', מה הן דורשות מאתנו?

בס"ד, נוכל לבאר כך: 'קבלת עול מלכות שמים' פירושה, שהאדם מקבל עליו את גזירת המלכות ורצונותיה, בלב שלם ללא ערעור.

מעתה נחשוב יחדיו, במה דברים אמורים?

הנה, קורות חיינו מחולקים לכל הפחות לשני חלקים:

חלק א. מתרחשים בחיינו דברים שאנו שמחים ומאושרים מהם, משאלות לבנו מתמלאות לטובה.

חלק ב: דברים שאנו לא אוהבים. מה שאנו רוצים, לא יוצא ולא מסתדר כלל.

מעתה, את הדברים הטובים והנעימים – פשוט שאין לנו בעיה לקבל. כידוע, כאשר הכל הולך טוב – כולם חברים שלך ואתה חבר של כולם. אם כן, על חלק א', נראה שלא עלינו התכוונו חז"ל באמרו 'קבלת עול מלכות שמים' – הרי שזה לא 'עול' כלל וודאי שאנו מקבלים ברצון את ההצלחות כולן בשמחה וגיל.

על כן, ככל הנראה שכאשר יהודי מצהיר: 'אני מקבל עלי עול המלכות' הכוונה היא, – לחלק ב', שכאשר מתרחשים עמו מקרים שלא כחפץ לבו, כאשר הרצונות שלו לא מתגשמים לחלוטין, הוא מקבל עליו את הנהגתו של הקב"ה, הוא אינו רוטן ומשמיע קולות של: 'אופפפפפ...' ו'סססססססס...' ארוכים, ואינו מקשה – 'למה?' ואינו נאנח ב- 'וויי' דיי'...' 'איזה עצבים...' אלא הוא מקבל את דברי המלך כהווייתם, הוא מבין ומאמין שהם מאת ריבון כל המעשים אדון כל הנשמות, הוא זה שעושה אותם – רק לטובתו!

שאלה

בענין התקיעות בראש השנה, מהו הזמן המדויק שיש להאריך בכל תקיעה ושברים ותרועה?

תשובה

ראשית יש להקדים את דברי השולחן ערוך סימן תקצ סעיף ג ו"ל: יש אומרים ששיעור תקיעה כתרועה ושיעור תרועה כשלשה יבבות דהיינו שלשה כוחות בעלמא כל שהוא והם נקראין טרומיטין ולפי זה צריך ליהרר שלא יאריך בשבר כשלשה טרומיטין שאם כן יצא מכלל שבר ונעשה תקיעה (ויש אומרים דאין לחוש אם האריך בשברים קצת ובלבד שלא יאריך יותר מדאי וכן נוהגין) (מרדכי והגהות אשרי פרק י"ט).

וצריך להאריך בתקיעות של תשר"ת יותר מבשל תש"ת ובשל תש"ת יותר מבשל תר"ת, ומיהו אם מאריך הרבה בכל תקיעה, אין לחוש, שאין לה שיעור למעלה, וכן בתרועה יכול להאריך בה כמו שירצה, וכן אם מוסיף על שלשה שברים ועושה ארבעה או חמשה אין לחוש.

ויש אומרים ששיעור יבבא שלשה טרומיטין ושיעור תרועה כשלשה יבבות שהם תשעה טרומיטין ושיעור תקיעה גם כן תשעה טרומיטין כתרועה, ולפי זה אין לחוש אם האריך קצת בשברים. וצריך להאריך בתקיעה של תשר"ת כשיעור שנים עשר טרומיטין (יש מוגהין יח' טרומיטין, ראה משנה ברורה ס"ק יד, ובאר לציין חלק ד עמוד סב ישב מעט הגירסא יב טרומיטין ע"ש) ומי שלא האריך בתקיעה כשיעור הזה והאריך בשברים לא קיים המצוה לא כמר ולא כמר. ע"כ.

והנה שיעור כל טרומיט לא נתבאר כמה זמן הוא, אולם מדכתב שו"ע לדעה הראשונה ששיעור תרועה כשלשה יבבות דהיינו שלשה כוחות בעלמא כל שהוא והם נקראים טרומיטין יש ללמוד בפשטות דכל טרומיט אחד הוא כח כל שהוא. (טו) וכ"כ בחזון עובדיה עמוד קלד.

וראיתי בספר דברי שלום (תשובות והנהגות ממורינו חכם שלום הכהן זצוק"ל) עמוד סו שאלה י שכתבו ששיעור הטרומיט יש לשער לפי כל תוקע ותוקע בעצמו, שהתוקע בוריות שיעור הטרומיט שלו הוא פחות ממי שתוקע את התרועה בנחת, ע"ש

ונראה כוונתו, דהעיקר שיוציא התוקע מספר הטרומיטין שיש בתרועה, וכפי משך הזמן שארך לו, כך יחשב את שיעור התקיעה והשברים, אלא שברור שאין מדובר בתוקע איטי שחורג בשיעור הכוחות מרוב העולם, אלא הכוונה שאין לתת שיעור של זמן אחד בלבד ומדוקדק קבוע עבור כולם, אלא יכול להיות שינוי כל שהוא בין תוקע לתוקע וכפי טבעו ומהירותו להוציא כל כח.

וראיתי בירחון אור תורה (תשמו עמוד יח) להרה"ג מאיר מאזוז שליט"א שכתב בשם אביו הרה"ג מנצליה מאזוז הי"ד שבבואו להיות תוקע בבית הכנסת נכספה נפשו לדעת שיעור זמן הטרומיטין ומתחילה רצה לומר שכל טרומיט הוא חלק אחד מתתר"ף, אולם אחר החישוב חזר בו מזה, שהרי ידוע

המשך בעמ' 3

דין עני המהפך בחררה במינוי תפקיד תורני

שאלה: ראובן לומד בכלל הנמצא בתוך ישיבה מסוימת כבר 15 שנה. ראש הישיבה ביקש מראובן כבר לפני עשר שנים לחזור על שיעור כללי לפני הבחורים משיעור א' ואכן ראובן עשה זאת בצורה הטובה ביותר, לפני חמש שנים ראובן ביקש מראש הישיבה להתמנות לר"מ אך הוא נענה בשלילה, ראובן חשב לתומו שאולי אין מקום למנות רמ"ם חדשים, אבל במרוצת השנים התרחבה הישיבה ונתמנו רמ"ם חדשים על פניו של ראובן. לפני תחילת זמן אלול הנוכחי שאל ראובן את ראש הישיבה מדוע הוא מסרב למנות אותו לר"מ, וראש הישיבה ענה שהוא רוצה ר"מ כריזמטי ולא טיפוס שקט.

יצוין וידגש, שראובן מלווה את הישיבה והתלמידים כבר 15 שנה והוא עזר מאוד בלימוד עם התלמידים, השאלה היא האם יש כאן דין עני המהפך בחררה או לא, בפרט שכיום קשה למצוא עבודה להיות ר"מ. [תנאי יסודי בדין עני המהפך בחררה].

זאת ועוד, הישיבה ברובה מתבססת על כספי ציבור האם יש לראש הישיבה ישנה יכולת לקבוע שהוא רוצה דוקא את אנ"ש שיהיו רמ"ם ולא את ראובן שהוא הקדים את הרמ"ם האחרים שהתמנו.

תשובה: איסור עני המהפך בחררה חל במקרים מסוימים ולא בנידו"ד כפי שיבאר בנימוקי התשובה, ולכן במקרה זה יש לראש ישיבה סמכות וחובה עליו לקבוע את טובת הישיבה ולבחור את הרבנים לפי הבנתו ואין לו חובה להעסיק כל אדם שראוי ללמד גם אם הוא סמוך אליו ומוכר לו.

נימוקים: נקדים ונאמר ש"עני המהפך בחררה" הוא באופן שאדם עומד לזכות בדבר מסוים ועדיין לא זכה בו, ובא אדם אחר והקדימו וזכה בו. ובמושג התלמודי פירוש המושג "עני המהפך בחררה" הוא: עני העומד לזכות בעוהה אפיה על גחלים ועדיין לא זכה בה, ובה אחר והקדימו וזכה בה. הגמ' (קדושין נט). מביאה: "עני המהפך בחררה, ובא אחר ונטלה הימנו, נקרא רשע" "למרות שאין הוא גוזל את חבירו ישירות, הוא נקרא רשע, משום שהוא יורד לחיי חברו. דין "עני המהפך בחררה" קיים באופנים רבים. לדוגמא: אדם שסיים עם מוכר לקנות ממנו חפץ כל שהוא, והם סיכמו ביניהם את כל פרטי המכירה, אף על פי שהם עדיין לא עשו כל קנין, אסור לאדם אחר לקנות את החפץ מן המוכר, למרות שהמוכר מעוניין כעת למכור את החפץ גם לשני.

דין "עני המהפך בחררה" קיים גם אם האדם השני לא ידע שהראשון רוצה לקנות את החפץ והוא כבר סיכם את הפרטים עם המוכר. לכן, במקרה שלאדם השני שקנה את החפץ נודע שקדם לו אדם אחר שסיים גם הוא לקנות חפץ זה, עליו לבטל את הקניה לטובת הראשון, אם הראשון עדיין מעוניין לקנות והמוכר עדיין מעוניין למכור לו. אם האדם השני אינו מבטל את הקניה לטובת הראשון, המכירה אינה בטלה והחפץ שייך לשני, אולם, כאמור, הוא נקרא "רשע". לדעת רבים מן הראשונים, דין "עני המהפך בחררה" קיים רק כאשר הקונה השני יכול למצוא חפץ דומה במחיר ובתנאים דומים, אך במקרה שהחפץ נמכר במחיר מוזל ביותר או שמדובר בחפץ נדיר שלא ניתן להשיג במקום אחר, אין דין "עני המהפך בחררה" ומותר לקונה השני לזכות בחפץ. כמו כן, אם אדם ראה מציאה והתכוון להגביה אותה ולזכות בה, ובא אחר והקדימו וזכה בה, אין דין "עני המהפך בחררה" ומותר לשני לזכות בה. למרות זאת, ראוי על פי מידת חסידות לחוש לדעת הפוסקים הסוברים כי גם במקרים אלו קיים דין "עני המהפך בחררה". במקרה שהקונה הראשון הוא אדם עשיר והקונה השני הוא אדם עני, והקונה הראשון יכול להשיג חפץ דומה במקום אחר (אמנם במחיר מלא ולא במחיר הזדמנותי) לפי כל הדעות מותר לקונה העני להקדים ולקנות את החפץ מהמוכר. חפץ הנמכר במכירה פומבית למי שמרבה במחיר, אין בו דין "עני המהפך בחררה" וכל אדם רשאי לנסות להעלות את המחיר ולהשתדל לקנות את החפץ.

והנה כאן שאל ראובן שאלה והוא ניסה לקשר זאת לדין עני המהפך בחררה, וידגש, שבאמור לעיל איסור זה נוגע להקדמת אחר העומד לסגור עסקת מכר או עבודה, במקרה דנן נראה שהיות וראש הישיבה מלכתחילה אינו מעוניין בשלב זה בעבודתו של ראובן הרי שאין כל בעיה שיבואו אחרים וינסו את מזלם. איסור עני המהפך בחררה חל כאמור לעיל רק כאשר נסגר הסכם העסקה עם עובד כמוכר ברמ"א (רלו, א). וגם אז האיסור הוא על העובד המתחרה ואילו על המעביד אין איסור לחפש עובד אחר (שו"ת מהר"ם אלשיך סי' סז. ושו"ת מהרש"ל סי' לו). יש מי שכתב שגם על המעסיק יש איסור לשתף פעולה עם מבקשי עבודה מתחרים כמוכר בפתחי חושן (גניבה פרק ט הערה לב) אך זהו דיוקא מי שכבר היה מוכן להעסיק וכעת מראיין מתחרים נוספים. במקרה זה רה"י דחה את שירותיו של ראובן בלא קשר למתחרים. נציין שבמיוחד במקרה זה יש לראש ישיבה סמכות וחובה עליו לקבוע את טובת הישיבה ולבחור את הרבנים לפי הבנתו ואין לו חובה להעסיק כל אדם שראוי ללמד גם אם הוא סמוך אליו ומוכר לו (ראה שו"ת מנחת יצחק ח"ד סי' עה. ופד"ר ח עמ' 152)

בברכת התורה יגאל אלון.

המשך מע' 1 - מאמר השבוע - הרב אברהם רחמים

שפקדו את שרה חסד ורחמים גדולים מאין כמותם, הקב"ה שינה את טבע גופה - מוקנה לנערה, ושרה אמנו הבת תשעים שנה הרה בבן זכר. כך לשנה הבאה בשמחה וגיל נולד יצחק, לאביו אברהם. אכן, פשוט שלמות עונג של ממש, מה עוד אפשר לבקש?...

אלא שלמחרת, ביום השני של ראש השנה, אנו קוראים: 'ויהי אחר הדברים האלה והאלוקים ניסה את אברהם...' הקב"ה מבקש ממנו להעלות את בנו יחידו לעולה תמימה. אי... זו מידת הדין, הרי קושי עצום, הבן היקר שנוולד לאברהם ושרה, הבן שכל ההמשך של שאיפת חייו של אברהם תלוי בו, - הולך לשחית. מה יהיה? מי ימשיך את הדרך?... הרי שאברהם אבינו נמצא בזמן של ניסיון גדול - נמצא בזמן של שברים ותרועה.

אלא, שלבסוף התורה הקדושה מסיימת ב- 'ה' אחד! מסיימת בקול שופר פשוט - גילוי פנים. הוכחה שגם מידת הדין היא נעשתה לטובה. - הנה, הקב"ה מתגלה לאברהם ומבאר לו את דבריו: 'אברהם אהובי, לא אמרתי לך לשחוט את יצחק לעולה אלא רק בקשתי ממך להעלות אותו לעולה, לכן אני מצווה אותך שתוריד אותו מעל גבי המזבח שבנית ובשום אופן אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה...'. הנה, בדברים אלו מידות הרחמים והחסד חזרו בתפארתן. כאשר הסיום של ציווי זה גורר אחריו הבטחה לדורות עולם: 'יען כי עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני, כי ברך אברך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים...'.

ה' יזכנו לקבל עול מלכות שמים תמיד - אמן.

המשך מע' 2 - נשאלו בקו - הרב אלון בן שבת

בחכמת העיבור שחז"ל חילקו את השעה ל-1080 חלקים (תתר"ף), וכפי החישוב בכל דקה שלנו יש 18 חלקים, ונמצא שכל טרומיט הוא 3.3 שניות ונמצא ששיעור תרועה ט' טרומיטין הוא 27.9 שניות, ושיעור תקיעה דתשר"ת יח' טרומיטין, משך דקה אחת, ואין לך כמעט אדם אפילו חזק מאוד שיכול להאריך בתקיעה כשיעור הזה.

ולכן חישב זאת על פי ההסתכלות במחוג השניות שבשעון (של אותו הזמן) שהיה קופץ ג' פעמים בשניה, ולכן אמר שכל כח הוא שליש שניה, ושלפי זה יח' טרומיט דתקיעה דתשר"ת הוא 6 שניות, וט' טרומיט דתקיעה דתשר"ת ותר"ת 3 שניות, ושיעור שברים כל שבר פחות משניה, ושיעור תרועה ט' טרומיט 3 שניות, עכ"ד. וכ"כ בשו"ת איש מצליח חלק ב סימן לט ובשו"ע המקוצר סימן קי אות יא.

ולכאורה לשון השו"ע כח בעלמא כל שהוא, משמע שהוא פחות מזה, וכן ראיתי באור לציון חלק ד' עמוד סב שכתב שיש שכתבו ופרסמו ששיעור תקיעה דתשר"ת 6 שניות ואינו נכון כלל.

ובאור לציון שם כתבו השיעור ט' כוחות כל כח כל שהוא, שזה זמן שיכול להוציא בפיו ט' הברות, וכגון שאומר ברצף, אבג, אבג, אבג, (בקמץ תחת כל אות) והוא אינו יותר משניה אחת ולכל היותר אינו יותר משניה ורבע, ושלמעשה בתקיעה דתשר"ת הוא שתי שניות, וכן ע"ז הדרך.

וקרוב לזה כתב בספר תורת המועדים (קולדצקי עמוד רצה) שט' טרומיטין הוא בין 1.33-1.5 ואצל בעל תוקע מיומן אפשר אף בפחות.

ובהליכות מועד עמוד קסז כתב שעל פי בדיקות של מומחים ותלמידי חכמים מובהקים יצא שבשניה אחת יש כ- 8-9 כוחות ושערכו בדיקות גם בעזרת אמצעי טכנולוגיה מתקדמים וסוגי הקלטות למיניהם בשמיעה איטית ומהירה, והתוצאה היתה ברורה ומדויקת.

אלא שלבסוף כתב דאף שלפי זה יוצא שיעור תקיעה דתשר"ת 2.5 שניות (מעט יותר מ-יח' טרומיטין) מכל מקום למעשה יאריך בתקיעה כ- 3-4 שניות היות ובדרך כלל מאריך התוקע בתרועה כ-11 כוחות, ודעת האורחות חיים (ח"א דין תקיעת שופר אות יא) בשם הרשב"א דשיעור תקיעה כתרועה היינו לפי מה שהריע התקוע באותה השעה בפועל, וכיון שהאריך בתרועה יאריך בתקיעה.

ועוד שיש אומרים שמצדדים גם ההפסד נשימה שבין השברים והתרועה דתשר"ת לשיעור תקיעה, ולכן אם יאריך כשיעור 3.5 או 4 שניות. אולם בתקיעה של תשר"ת די בשניה וחצי, שהרי שיעור שברים עם הרווח שבניהם הוא ג"כ שניה וחצי לכל היותר.

ובתקיעה של תר"ת הוא ג"כ שניה וחצי לכל היותר שכבר כתבנו ששיעור תרועה הוא שניה ואם יאריך עוד חצי שניה מחמת ההרגל הרי שניה וחצי.

וראיתי באור תורה הנ"ל שהביא מספר הברית חלק א מאמר יז פ"ו ד"ה ועתה אבאר, שהנסיון יעיד ויגיד כי נוכל לשמוע ולהבדיל בין תשעה קולות הנשמעים זאח"ז בזמן "שניה" אחת ולא יותר, כי אם ימחר המשמיע ויחיש להשמיע בזמן "שניה" עשרה קולות, יהיה נשמע לקול הברה אחת ארוכה, לא קולות נבדלים, ע"ש וזה בדברים הנ"ל ממש.

ומה שהקשה באור תורה על זה מדברי הרמב"ם שסובר ששיעור תקיעה הוא כחצי תרועה דהיינו ארבע וחצי כוחות, ואם איתא דבכל שניה יש ט' כוחות איך יתכן במציאות כלל לעשות חצי כח? ולענ"ד זו אינה קושיה כלל, שהרמב"ם מדבר על תקיעה ואם נשער ט' כוחות בשניה אחת, ונאמר ששיעור תקיעה הוא 4.5 כוחות, יוצא ששיעור תקיעה הוא חצי שניה, וזה כוונת הרמב"ם, דסך שיעור התקיעה הוא 4.5 כוחות ואין צריך לבצע בפועל חצי כח.

ועוד דאף אם אי אפשר לבצע בפועל קול של חצי כח, אין צריך לעשות זאת בפועל ממש, אלא רק צריך שלא יפחות מזה השיעור לכל הפחות 4.5 כוחות, אף אם שכשיבוא לעשות חצי כח יצא לו כח שלם אין זה מגרע כלל. ופשוט.

וראיתי בעוד כמה ספרים שנתנו בזה עוד שיעורים, ומהם בספר דרכי הלכה על קיצור שולחן ערוך סימן קכט הערה כ בשם הראש"ל הרב מרדכי אליהו זצ"ל שכתב שט' טרומיטין הם שתי שניות ואם עשה פחות לא יצא וכן הובא בפסקי תשובות סימן תקצ הערה 13 בשם ספר קיצור הלכות המועדים.

אולם המנהג הרווח בין הספרדים לשער כמו שכתב בהליכות מועד, וכן עיקר.

בברכה

אלון בן שבת

מטרות העמידה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

בית ההוראה
קו ההלכה

כתר תורה

efrat 052-7164398

**רבני הקו נותנים מענה
לכל חלקי הארץ
ואזור בנימין בפרט**

**בית ההוראה נותן
מענה הלכתי ויעוץ רפואי
בדיני טהרת המשפחה**

על פי פסקי מרן הגאון
רבינו **עובדיה יוסף** זצ"ל
ובנו ממשיך דרכו הראשון
לציון הרב **יצחק יוסף** שליט"א

**ברכה
קו ההלכה כתר תורה**

חייגו במשך כל שעות היום
02-5408030

שור המאה ה-19 המזרח

הרב יוסף חיים בן שבת

רבי נחמן בטיטו

הראש"ל רבי נחמן בטיטו זצ"ל. נולד בשנת 1845 ט"ו באלול ה'תרע"ה, בעיר מרקש שבמרוקו, (יש הטוענים שהוא ובני משפחתו נולדו בקוצמטינה שבאלג'יר). כשהיה נער עלה לארץ ישראל עם הוריו, והשתכן בירושלים, שם למד תחילה בתלמוד תורה הספרדי בעיר, ומשם המשיך ללימודים בישיבת תפארת ירושלים. היה איש ציבור, מנהיג העדה המערבית בירושלים, חכם באשי והראשון לציון. הרב מכונה בכתבי דורו בר"ת: כמוהר"ן, כלומר, הרב נחמן בטיטו.

שמו נודע בשערים בשל הצטיינותו וגדולתו בתורה ועמקותו בסוגיות השיס כדרכם של חכמי מאראקש. בנוסף לכשרונותיו המצויינים בתורה, בעיונו הזך והמעמיק ובסגנון לימודו החד והחלק, היה בעל זכרון נפלא ובלתי שכוח. כן היה בקי גדול בארבעה טורים, וכל רז לא אניס ליה. אלה שהכירוהו העידו שכל דין קטן וגדול לא נעלם ממנו וידעם על ראשי אצבעותיו ממש.

נועם הליכותיו וצדקותו היה לשם דבר. מטבעו היה רך המזג, מן הנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים. האמת והצדק היה אזור מותניו, ושנא את השקר, את המרמה, ואת החנף. דיבורו היה בנחת עם הבריות ובעל נפש רכה ונדיבה חוט של חן וחסד היו נסוכים על פניו ועל כל דבור מדבוריו. ענותנותו היתה גדולה וגם עם הקטנים ממנו בחכמה ובמנין, התנהג בחבה ובענוה יתירה, ומעולם לא ראוהו כועס. הוא התהלך במישור ובכבוד עם חבריו ומעולם לא התכבד בקלונם. צדיק תמים בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו.

עם פטירת רבו, **הרב דוד בן שמעון**, בעל הצוף דב"ש, אדותיו הרחבנו בשבוע שעבר, נבחר הרב בטיטו בשנת 1880 (ה'תר"מ) לשמש כאחד ממנהיגי ועד העדה המערבית בירושלים. ולאחר פטירת הרב יששכר אצראף בשנת 1892, נבחר הרב בטיטו לשמש כמנהיג העדה המערבית לצד הרב משה מלכא. בשנת 1899 (ה'תרנ"ט) פרצה מחלוקת בעדה, והיא נחלקה לשתי סיעות, כשבאחת התומכים הכתירו לראש העדה את הרב משה מלכא, ובשנייה את הרב בטיטו. המחלוקת הוכרעה לבסוף על ידי **הרב יעקב שאול אלישר**, כשמינה את הרב מלכא לראש העדה המערבית הרשמי. ולאחר פטירת הרב מלכא בשנת 1900 (ה'תר"ס), הצטרפה סיעתו להנהגה תחת ידיו של הרב בטיטו.

בעקבות מחלוקת על תפקיד הראשון לציון, מונה בידי הממשלה בשנת 1909 לתפקיד זה (לאחר הרב אליהו משה פאניז'יל), וכיהן בו עד לשנת 1911.

חיבוריו: **שמות**, **"מעם לועז"** - קובץ שבועי שהוציא מדי שבוע עם הרב חזקיה שבת בלדינו. **"תקפו של יוסף"** - תרגום של חיבור בנושא מכירת יוסף מאת הרב יוסף שבת פרחי ללאדינו, על ידו ועל ידי הרב חזקיה שבת. כן כתב חיידושי תורה בקובץ **תורה מציון**. וחיבר עוד קונטרס בשם **"דין ומשפט"**.

עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, הורע מצבם של תושבי ירושלים. הצרות שפקדו את האזור ערערו את מצבו הבריאותי שהלך והתדרדר מיום ליום, עד שלבסוף הלך לעולמו לאחר מחלה ב-25 באוגוסט 1915 (ט"ו באלול ה'תרע"ה).

על מצבתו נכתב: "ציון במר תבכה וירושלים תתן קולה על האי שופרא דבלי ארעא. דרופקתא דאורייתא. צדיק וענו מדוכא בייסורים עומד בפרץ ירושלים. ראש רבני בני מערבא וראשון לציון, הרב הגאון המפורסם כמוהר"ר נחמן בטיטו זצ"ל".